

V osprejje moramo postaviti lik komunista, njegove moralne vrline in povezanost z množico delavcev

Delegati nad 500 osnovnih organizacij ZKS so se v soboto, 31. marca sestali na občinski konferenci ZKS Ljubljana Center. Poročilo občinskega komiteja ZKS za obdobje od marca 1983 do marca 1984 so dobile osnovne organizacije ZKS že poprej v javno razpravo. Uvodni referat na konferenci je podal predsednik OK ZKS Čedo Mokoleta. Na podlagi poročila in referata se je razvila bogata razprava, ki je potekala v petih komisijah. V razpravi je sodelovalo 97 delegatov. Ob koncu so delegati sprejeli obsežne sklepe, ki jih objavljamo v izvirku.

Konferenco je v imenu CK ZKS pozdravila Marija Vičar-Zupancič. Delegati so na konferenci razrešili nekatere člane občinskega komiteja, ki ne morejo več opravljati te dolžnosti, ker so se preselili v drugo občino ali pa so prevzeli nove zadolžitve. Namesto njih so izvolili 10 novih članov.

Takoj po konferenci se je sestala komite občinske konference ZKS in za predsednika v prihodnjem dveletnem mandatu obdobju ponovno izvolili Čedo Mokoleta.

Nekaj poudarkov iz uvodnega referata predsednika OK ZKS Ljubljana Center Čeda Mokoleta

Nedvomno smo uspeli s širšim delovanjem komunistov v organizacijah združenega dela ter njihovim aktivnejšim delom v samoupravnih organih, med delegati in delegacijami – z opredeljevanjem ključnih smeri dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije – mobilizirati veliko število delavcev. To nam zagotavlja, da bomo v nadaljnjem snovanju nalog in aktivnosti pri uresničevanju opredelitev dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije dosegli ustrezne rezultate.

Pripravljenost delavcev in delovnih ljudi, ne samo da se soočijo z zaostrenimi gospodarskimi razmerami, temveč da jih z boljšim delom, večjo prizadev-

vatrajni. Še marsikje so prisotne nekatere subjektivne slabosti, ki so ovira uspešnejšim izvoznim prizadevanjem. Tu moramo z organizirano aktivnostjo osnovnih organizacij ZKS odločno krepiti zavest, da je izvoz temeljna postavka realizacije programa stabilizacije ter da je potrebno vanj vpeti vse sile, poslovne in strokovne kadre, vse naše znanje. Razviti je treba nove programe, prilagoditi poslovno politiko, angažirati sposobne kadre in unikati skupine ter posameznike, ki niso dovolj ustvarjalni in se niso pripravljali spoprijeti s problemi izvoza.

Komunisti se moramo zavzemati, da bosta znanost in raziskovalna dejavnost res vpeta v celotno združeno delo. Prav v Ljubljani pa tudi v naši občini kljub številnim znanstvenim inštitucijam in razvitemu šolstvu premalo analitično iščemo nove tehnološke rešitve, možnosti in povezave združenega dela z raziskovalnimi in znanstvenimi kapacitetami, ki nam lahko omogočajo večjo, predvsem pa kvalitetnejšo proizvodnjo, z njo pa prodor na domači in tuji trg.

Pristojnost občine in odgovornost delegatov

Spopasti se moramo z mnenji, da zbor združenega dela ne more vplivati na sprejemanje odločitev glede položaja in gospodarjenja združenega dela, češ da se z zaostrenostjo družbenoekonomskih razmer zmanjšujejo pristojnosti občine, kot da zbori skupščine občine, delegati in delegacije niso odgovorni za sprejemanje teh odločitev prek svojih delegatov v zborih skupščine SRS in SFRJ. To pa zahteva večje vključevanje vprašanih, ki jih obravnavajo ta telesa, v delo zborov skupščine.

Uresničevanje dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije je neposredno pogojeno s krepitvijo odnosov v političnem sistemu. Za njihovo krepitve pa so neposredno odgovorne družbenopolitične organizacije. Vse subjektivne sile, združene v SZDL, morajo bolj organizirano, vzajemno povezano in odgovorno, s konkretno akcijo in krepitvijo družbene zavesti prispevati k uveljavljanju delovanja enotne fronte, ki širokemu zbiranju delovnih ljudi in občanov v socialistični zvezi. Povečano angažiranje komunistov in vseh oblikah organiziranega delovanja socialistične zveze mora presagati pojmovanje, da je dejavnost SZDL vezana samo na nekatere družbene akcije (volitive, javne razprave), ne pa tudi na razreševanje vsakdanjih življenjskih vprašanj delovnih ljudi in občanov.

Zakaj tako malo novih članov ZKS? Čeprav so se kriteriji za sprejemanje v zvezo komunistov zostrili, pa je nesprijemljivo, da 114 OO ZK v treh letih ni sprejelo nobenega novega člana. Obvezna naloga osnovnih organizacij in organov ZK je, da redno spremljajo se-

Plenarna seja občinske konference ZKS

stavo in gibanje članstva in temu prilagodijo aktivnost. Pri tem pa je res, da mesto in vloga zveze komunistov ni odvisna samo od števila članstva, ampak predvsem od usposobljenosti organizacij članov ZK, da z revolucionarnim delovanjem razvijajo samoupravljanje in krepijo vlogo delavskega razreda. Za učinkovitejšo uveljavljanje vloge ZK v družbi moramo okrepiti idejnopolitično usposabljanje.

V osprejje postaviti lik komunista

Lik komunista, njegov aktiven odnos do vseh problemov v družbi, njegova povezanost z množico delavcev in njihovimi interesi, moralne vrline, ki jih mora imeti, ki so vodilo njegovega ravnanja – to moramo spet postaviti v osprejje. Moralno trohono, ki se poraja v nekaterih okoljih in obračanje po vetru bomo najlaže izkoreninili z dejavnostjo vsakega komunista in krepitvijo njegove odgovornosti za izpolnjevanje sprejetih nalog. Dosedne akcije zveze komunistov za krepitve stabilizacije, za krepitve vloge delavcev, idejnopolitične usposobljenosti ter revolucionarne borbenosti ni mogoče uresničevati brez osebne zglede in prizadevanja komu-

nista in njegove povezanosti z delovnimi ljudmi.

Novi člani občinskega komiteja ZKS Ljubljana Center

Alenka Babič-Jerih
Nevka Ban
Brane Bertoncclj
Mira Bursac
Ljubica Jugovc
Janko Koren
Zvonka Leder-Mancini
Tomaž Lenic
Janko Saradjen
Jože Vonta

IZ RAZPRAV V KOMISIJAH NA OBČINSKI KONFERENCI ZKS

Pomembno je delo, ne le funkcija komunista

Delegati, ki so se udeležili razprave v komisiji za aktualne naloge pri utrjevanju idejne in akcijske usposobljenosti in organiziranosti ZK, so med drugim menili, da člani ZK niso dovolj informirani o različnih pomembnih dogajanjih. Za primer so navedli – tako kot tudi v nekaterih drugih komisijah – pogajanja z mednarodnim mo-

netarnim skladom, ki so (kdo ve zakaj) potekala v strogi tajnosti. Zakaj o tem niso obvestili vsaj članov ZK? Predlagali so bolj konkretne opredelitve v programskih izhodiščih.

Vendar pa je potrebno opozoriti, da smo pri konkretnih opredelitvah največkrat premalo dosledni. Tako je bilo na primer takrat, ko so nameravali v nekaterih organizacijah konkretno preveriti delo slehernega komunista. Ostalo pa je le pri tem, da so popisali njegove funkcije, namesto da bi ocenili, kakšna je njegova vloga v okolju, kjer živi in dela. Dokopati se moramo do tega, da bomo ocenjevali delo, vlogo in prizadevnost slehernega člana ZK ne glede na njegove funkcije in zadolžitve.

Delegat mora vedno dobiti odgovor

Med razpravo o aktualnih idejnopolitičnih vprašanjih uveljavljanja in razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja so poudarili, da v ZK ne bomo mogli izpeljati diferenciacije vse dotlej, dokler ne bomo začeli v osnovnih organizacijah zaostrovati s konkretnimi nalogami za vsakega komunista.

V komisiji je tekla beseda tudi o delegatskem sistemu. Vzrok apatičnosti naših delegatov moramo iskati tudi v tem, da na svoje predloge, pobude in vprašanja ne dobe ustreznih odgovorov. Ni slabo, če dobe delegati argumentiran odgovor, da njegova pobuda ni umestna, slabo je, da ne dobi nikakršnega odgovora. Premalo smo storili, da bi prišel zbor združenega dela v občinski skupščini bolj do veljave. Bistveni vzrok tega je pogosto v neustreznih vsebini tega zbora.

Delo z mladimi in med mladimi mora biti za zvezo komunistov življenjskega pomena. Odpraviti bi morali dve skrajnosti, ki sta še vedno prisotni v delu ZK: indiferentnost in varuški odnos do mlade generacije.

Velika odgovornost članov ZK

V komisiji, ki je razpravljala o idejnopolitičnih vidikih samoupravnega združevanja dela in sredstev, so med drugim meni-

li, da se moramo predvsem dogovoriti za osnovne elemente gospodarjenja in potem prepuštili gospodarstvu, da deluje na tej podlagi. Odmrznitev cen, ki jo v kratkem pričakujemo, ne bo prinesla nobenega olajšanja, ampak bo poslovanje še težje, kar velja zlasti za trgovino.

Ne moremo mimo dejstva, da so na odgovornih položajih v delovnih organizacijah člani ZK, ki jih zavezujejo partijski sklepi. Vendar pa žal ugotavljamo, da pri konkretnih opredelitvah marsikdaj ravnaajo kot zasebniki.

Podpreti moramo zakonodajo in jo spoštovati. Za to so predvsem odgovorni poslovodni delavci. Dokler ne bomo zostrili te odgovornosti, bodo imeli ljudje občutek, da je sistem brez moči.

V komisiji so se dotaknili tudi dela v več izmenah. Zadeva pa ni tako preprosta. Tiste delovne organizacije, ki imajo organizirano delo v dveh izmenah, imajo težave z delavci. Vsi želijo delati v eni izmeni in če jim to ne uspe, zapustijo delovno organizacijo. Na zavodu za zaposlovanje pa je prijavljenih veliko ljudi brez zaposlitve, ki jih nikakor ne moremo pridobiti za več izmensko delo. Na tem področju nas čaka še veliko dela.

Družbene dejavnosti so naložba in ne le poraba

V komisiji, ki je obravnavala politiko razvoja družbenih dejavnosti kot faktor gospodarske stabilizacije, je delegat iz Cankarjevega doma dejal, da so programska izhodišča tako splošna, da bi jih lahko sestavili komunisti v kateri koli občini v Jugoslaviji. Delegat iz Gradišča je menil, da je v gradivih premalo poudarjeno o delu komunistov iz Centra, opozoril pa je tudi, da se nekatere OO ZK zelo starajo in da bi jih morali pomladiti.

Družbene dejavnosti obravnavamo kot porabo, je ugotavljalo več delegatov, ne pa kot naložbo. To velja tudi za visoko šolstvo z znanstveno raziskovalnim potencialom. Premajhno je sodelovanje med univerzo in združenim delom. Univerzitetni učitelji bi morali sodelovati v samoupravnih organih ozdov s področja gospodarstva, hkrati pa zagotoviti pogoje, da bi se strokovnjaki iz združenega dela vključevali v delo univerze, kjer so učitelji čedalje starejši, podmladka pa ni. Ena od ovir, da se mladi strokovnjaki iz gospodarstva ne vključujejo v delo na fakultetah, so tudi slabi osebni dohodki.

Zgrehen je odnos do družbenih dejavnosti, ki temelji na takih miselnosti: V trenutnih razmerah bomo razvijali gospodarstvo, ko bodo prišli boljši časi, pa vse ostalo, tudi družbene dejavnosti.

Združeni tudi za zunanji trg

V komisiji za uresničevanje stabilizacijskih prizadevanj pri vključevanju v mednarodno delovno delo so nekateri razpravljali povedali, da še vedno prepeoceni izvazamo in preveč pa tudi predragi kupujemo. Višje izvozne cene lahko dosežemo z višjo stopnjo obdelave naših izdelkov.

Na območju ljubljanskih občin je nekaj še nedokončanih investicij, za katere smo si močno prizadevali pridobiti ustrezna soglasja, češ da bodo dale devizni učinek. Čeprav bi morale te naložbe že dajati določene rezultate, jih še vedno nismo dokončali. Za takšno zavlačevanje ni nobenega opravičila, zlasti v sedanjem položaju ne.

Nerazumljivo je, da se združevanje dela in sredstev na področju zunanjetrgovinskega delovanja vse prepočasno uveljavlja. V sozdu Kemija se že zelo dolgo pogovarjajo, da bi združili zunanjetrgovinsko dejavnost, a se nikakor ne morejo dogovoriti.

Delegat SCT je opozoril na težave, s katerimi se soočajo naši gradbinci pri prodoru na tuja tržišča. Tu se srečujejo z velikimi multinacionalnimi družbami, ki ne nastopajo samo s celovito ponudbo, ampak obdobjem naročnikov tudi odlog plačil, česar si mi v sedanjem času skoraj ne moremo privoščiti. Zato pa je toliko bolj pomembno, da nastopamo složno z vsemi izvajalci v državi. Tu pa nastopajo težave. Če so gradbinci konkurenčni v svojih cenah, potem drugi izvajalci niso. Prav zaradi tega se je zgodilo, da nam je pred kratkim propadel velik posel.

Vse akcije za utrditev gospodarstva

V Ljubljani je bila v sredo, 21. marca, 10. redna seja občinskega sveta Zveze sindikatov Ljubljana Center. Na seji so obravnavali poročilo o delu občinskega sveta ZS od marca 1983 do marca 1984 in sprejeli program za leto 1984. Uvodno besedo je podal predsednik sveta ZS Vinko Eršte.

»Zaostreni pogoji gospodarjenja na domačem trgu in v ekonomskih odnosih s tujino ter obveznosti vračanja najetih posojil v tujini so že v začetku leta 1983 nakazali skromnejše možnosti za gospodarsko rast, življenjski standard in investicijska vlaganja ter zahtevali nujnost povečanja izvoza in nadaljnega najpotrebnejšega uvoza. Zato smo se v sindikalni organizaciji zavzemali za čimbolj usklajene oblike porabe v skladu z razpoložljivimi sredstvi, da si delovne organizacije prizadevajo za povečanje deviznega dotoka, da se povečuje proizvodnja na domači surovinski podlagi in da se ob tem racionalno uporabljajo devizna sredstva za uvoz reprodukcijskega materiala in surovin,« je na začetku pouaril Vinko Eršte.

Ko je govoril o pripravah na obravnavo zaključnih računov, je dejal, da je bila ta akcija zelo široko zastavljena, in da so se predsedniki izvršilnih odborov dogovorili za način priprave občnih zborov, hkrati pa tudi za čim tesnejše sodelovanje članov občinskega sveta in njegovih organov pri uresničevanju neposrednih nalog ZS v osnovni organizaciji.

Predsedniki IO so zahtevali od poslovodnih organov, da naj bo informacija o zaključnem računu taka, da se bodo delavci na razumljiv, konkreten in jasan način seznanili s položajem svoje delovne organizacije, s problematiko poslovanja, z uresničevanjem določil dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka in resolucijo za leto 1983, z izpolnjevanjem planskih nalog, itd. Občinski sindikalni svet je ugotovil, da so bile te informacije večinoma pripravljene tako, kot je bilo dogovorjeno ter da so se osnovne organizacije držale dogovorjenih rokov.

Na zborih pa so delavci opozorili na vrsto konkretnih problemov in vprašanj, ki prikazujejo položaj v njihovih delovnih okoljih in hkrati pomenijo napotilo za konkretno akcijo sindikalne organizacije. To so bila zlasti vprašanja nizkih osebnih dohodkov, vprašanje, kaj prinašajo v letu 1984 dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka in samoupravni sporazumi dejavnosti, problemi fluktuacije v trgovini, ki vplivajo na slabšo kvaliteto dela in problem marč v trgovinah. Delavke v tekstilni panogi pa so govorile o

nizkih pokojninah, ki so posledica nizkih osebnih dohodkov tekstilcev zadnjih nekaj let, pa čeprav delajo te delavke in delavci v težkih delovnih razmerah.

V proizvodnih organizacijah so delavci opozarjali zlasti na probleme s surovinami in reprodukcijskim materialom, ki onemogočajo nemoteno proizvodnjo. Tudi menačrtovana rast cen, ki je bila skoraj dvakrat večja od dogovorjene, je razvrednotila finančne dosegke.

Sindikalna organizacija se bo ob sedanjih napovedanih ukrepih zavzemala za »mirno« odmrznitev cen in pripravo ukrepov tudi na drugih področjih, zlasti pri združevanju dela in sredstev in še posebno za ustavitve nadaljnega podajanja realnega osebnega dohodka.

Za tovrsto odločanje pri upravljanju družbene reprodukcije je delavcem potrebno zagotoviti pravočasno, sprotno, objektivno in razumljivo informacijo. Zveza sindikatov si bo prizadevala tudi pravočasno odkriti nezadovoljstvo med delavci, da bi lahko ob pravem času sprožili politično akcijo znotraj organizacije in organov Zveze sindikatov, ki naj bi analizirala vzroke nezadovoljstva in preprečila neželene posledice, je na koncu uvodne razprave dejal Vinko Eršte.

Vinko Eršte – predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov občine Ljubljana Center

Na letni seji občinskega sindikalnega sveta so delegati po opravljenih predhodnih fazah volilnega postopka izvolili predsednika, podpredsednika in organizacijskega sekretarja občinskega sveta. Vsi evidentirani kandidati so dobili polno podporo v osnovnih organizacijah v občini.

Za predsednika so delegati izvolili Vinka Eršeta, za neprofesionalno podpredsednico Mileno Gradišar, za sekretarja pa Staneta Zupanciča.

IZ RAZPRAVE NA LETNI SEJI OBČINSKEGA SVETA ZS

Edini izhod je večja proizvodnja

Po uvodnih besedah predsednika občinskega sveta Zveze sindikatov občine Ljubljana Center Vinka Eršeta so razpravljali poudarili, da se mora sindikat še bolj aktivirati za reševanje težavnega gospodarskega položaja in da morabiti še bolj ofenzivno. Sindikat mora zlasti skrbeti, da se bodo dosledno uresničevale vse pravice delavcev. Organiziran mora biti tako, da bo lahko reševal probleme, s katerimi se srečuje delavski razred. Pri tem zlasti na sme dovoliti, da bi z novimi ukrepi ogrozili socialno varnost delavcev. Reševanje socialne problematike mora biti zasnovano na enotnih kriterijih. Tudi nagajevanje po delu je ena najpomembnejših kategorij, ki je hkrati tudi pogoj za uspešno izpeljano stabilizacijo.

Glede na priprave za odmrznitev cen mora biti sindikat zelo pozoren in se odločno upreti vsakemu povečanju cen, ki nima pravih ekonomskih razlogov. V osnovnih organizacijah morajo največ pozornosti posvetiti krepitvi vloge delavca in samoupravljanja in se upreti vsem težnjam, da bi v tem zaostrenem gospodarskem položaju potisnili samoupravljanje na stranski tir.

Naloge Zveze sindikatov na vseh področjih je potrebno usmeriti tako, da bodo kar največ lahko prispevali k uresničevanju dolgoročnih gospodarskih nalog. Realni osebni dohodek mora ostati na sedanjih ravni. Pri politiki cen je potrebno selektivno ocenjevati uprav-

čenost cen, kajti le tako bomo lahko obvladovali inflacijo.

Razvoj gospodarskih gibanj je potrebno natančno in periodično spremljati, kajti le tako bomo lahko sproti odpravljali napake. Delovne programe moramo realno vrednotiti. Na posameznih področjih pa lahko programe še racionaliziramo, zlasti na področju vzgoje in izobraževanja. Sindikat se mora zavzemati za večje izobraževanje ob delu in iz dela, za nenehno strokovno izpolnjevanje delavcev, za prekvalifikacije, dokvalifikacije in podobno.

Natančno moramo preučiti, kakšna je izkoriščenost notranjih rezerv, kakšna je dohodkovna povezanost med trgovino in proizvodnjo. Socialni položaj slehernega bo zagotovljen, če bodo delovni ljudje in delovne organizacije vztrajali na elementih zakona o združenem delu in ga uresničevali. Pomembno je tudi, da dosledno uresničujemo dogovorjene sklepe.

Upreti se moramo vsem poskusom dezintegracije mimo širokih razprav med delavci, brez tehtnih razlogov in konkretnih ciljev. Osnovna organizacija mora delovati v konkretnem delovnem okolju, analizirati in odkrivati probleme in težave in jih tudi reševati. Cene, na primer, ne bodo rešile naših težav; le še bolj bodo zmanjšale kupno moč. Edina rešitev je v večji proizvodnji. Tega se moramo zavedati vsi in tako tudi delati.

JURIJ POPOV

DOGOVORI / 5